

Slovenský zväz včelárov plánuje nové etikety s QR kódom pre slovenské medy ešte tento rok

Včelári a včelárky na Slovensku sú po období ťažkej zimy. Dlhodobý chlad na Slovensku prináša chovateľom včiel straty. Počas májového Svetového dňa včiel sme sa v bratislavskej Včelej záhrade Slovenského zväzu včelárov (SZV) rozprávali s fundovaným včelárom a odborníkom, predsedom SZV Pavelom Filom. Pri úľoch a včelách v čase rojenia sme sa ho opýtali aj na plánované zmeny ohľadom označovania medov v obchodných reťazcoch na Slovensku a na ochrannú známku Slovenský med. Zdá sa, že zákazník už tento rok bude pri nákupe vedieť vyčítať z etikety, akú fľašu medu a od akého konkrétneho včelára drží v rukách.

Na Slovensku kvitne agát, vďaka konečne teplejšiemu počasiu ho včely majú možnosť nanosiť do úľov. Ako hodnotíte tohtoročnú sezónu, naplnili sa vaše prognózy o ekonomických stratách?

„Straty boli viac ako 30%-tné. Prognózoval som, že sa včelári neuspokoja s tým, aby mali prázdne úle a budú sa snažiť doplniť úle do pôvodných čísel. Pomohla nám aj príroda. Momentálna sezóna je veľmi zlá na znášku medu. Dnes je síce slnečný deň, ale posledné dva týždne, kedy kvitne na Slovensku agát, je práve spojený s veľmi chladným počasím a agátová znáška je jedna z dominantných znášok, ktoré môžu zabezpečiť ekonomiku včelára. Dozreté včelstvá, ktoré dozrievajú spolu s prírodou a mali nám nosiť med z repky a agátu, toto nemohli robiť, lebo bolo zlé počasie. Výsledok je, že včely sa roja. Rojenie znamená nové prírastky včelstiev, príroda nám akoby dávala za pravdu, že včelári budú mať možnosť doplniť stavy po stratách včelstiev, avšak treba povedať, je to na úkor ich ekonomiky.“

Avizovali ste posilniť cieľ SZV dostať do našich obchodov kvalitný, čistý med od včiel chovaných na Slovensku. V akej fáze je nové označovanie slovenského medu?

„V obchodnej sieti snáď vôbec nie je čistý slovenský med. Momentálne pomenovanie med z krajiny

EÚ a mimo krajiny EÚ znamená všetko od Číny až po množstvo umelých sladidiel. Cieľom je dostať naozaj slovenský med do obchodnej siete tak, aby neprešiel cez spracovateľov, ale dostal ho tam samotný včelár."

Etiketa bude včelárova, zodpovednosť včelára. Po vyhodnotení kvality jeho medu dostane prídavnú plombu, kde bude QR kód a ten QR kód bude človeka odkazovať do databázy, kde bude zákazník vidieť aj včelárovu včelnicu."

Momentálne je spomínaná ochranná známka už po registrácii v EÚ. Ako vytvárate databázu včelárov?

„Budú dve kategórie včelárov. Prví sú tí, ktorí doteraz mali ochrannú známku Slovenský med. Po ich súhlase sa preklopí Slovenský med priamo od včelára a dostanú tieto nálepky na etikete v istom počte, v závislosti od včelstiev, na náklady Slovenského zväzu včelárov. A druhá skupina včelárov bude taká, ktorá bude mať ešte väčšie ambície, bude chcieť vstúpiť do obchodnej siete a má minimálne registrovanú medáreň. Vytvorí sa snímka s fotografiami a videami z jeho včelnice, ktoré sa zobrazia zákazníkovi, keď namieri svoj mobil na QR kód. Med nebude teda od spracovateľa, ale bude od konkrétnej osoby, ktorá je dosledovateľná. Zákazník tak vie, že kupuje med s konkrétnym menom."

V akom časovom horizonte predpokladáte, že by už mohla vstúpiť táto zmena do platnosti?

„Ja si myslím, že sa tak stane v jesennom a predvianočnom období."

Ak včelári chcú byť súčasťou označovania, mať spoločnú ochrannú známku, aké majú možnosti ju získať?

„Sú dve cesty, ako sa dostať k ochrannej známke. Prvá cesta je, že budú oslovení tí, ktorí majú doterajšiu ochrannú známku, ktorá ale nemá QR kód, len etiketu. Filozofia bola taká, že etiketa znamenala slovenský med. Čiže databáza bývalých včelárov v spomínanej sieti slovenský med sa po ich povolení prekopíruje do novej databázy. Noví včelári, ktorí nie sú registrovaní v starej sieti, môžu po súťažiach, kde bude ich med otestovaný, napríklad na Agrokomplexe, dostať novú ochrannú známku a budú tak zaradení do aktuálnejšej databázy.

No a druhou veľkou skupinou, ktorá zo začiatku nebude až taká veľká, budú tí, ktorí sú si ochotní natočiť fotografie a videá zo svojej včelnice, ako pracujú. Títo včelári budú v obchodnej sieti figurovať ako samostatní producenti.“

Aktuálne včelári stáčajú med z agátových kvetov, neskôr lipy. Sladký pozdrav po zime, výživný, kvalitný slovenský med bez prísad, konzervantov a farbív už niektorí včelári pripravujú do nádob a pohárov. Čo môžu urobiť Slováci na podporu medových produktov a včelárov na Slovensku v aktuálnom čase?

"Podporovať a vyhľadávať slovenských včelárov a kupovať si ich med. Situácia sa vyvíja tak, že zákazník bude mať možnosť výberu. Buď si kúpi cenovo veľmi ľahko prístupný med, ktorý má často pochybný pôvod alebo si môže kúpiť naozaj med s rodným listom od včelára a má istotu, že med skutočne pochádza zo slovenského prostredia a je robený normálnou poctivou metódou. Metódy, ktoré sa používajú pri priemyselnom spracovaní medov, nie sú prístupné obvyčajnému včelárovi."

Slovenský zväz včelárov je občianske združenie, ktoré združuje chovateľov a priateľov včiel. Spoločenstvo tvorí cez 16 100 včelárov a takmer 250 000 včelstiev. Zväz je členom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Viac odborných aj inšpiratívnych informácií nájdete na www.vcelari.sk.

Slovenský zväz včelárov

SEKRETARIÁT

**FEDERÁCIA SLOVENSKÝCH
A PODUNAJSKÝCH
VČELÁRSKÝCH ORGANIZÁCIÍ**

SEKRETARIÁT